

درس
نوشتار
۴۵

مکتون آموزشی مرکز آموزش الکترونیکی

فقه الحریث کاربردی

احادیث صوم در آیه قهابت

دکتر علی راد

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دانشگاه خوارزمی
مرکز آموزش الکترونیکی

سرشناسه : راد، علی، ۱۳۵۶-

عنوان و نام پدیدآور : فقه الحدیث کاربردی: احادیث صوم در آینه فقهات / علی راد [برای] وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه قرآن و حدیث، مرکز آموزش الکترونیکی.

مشخصات نشر : قم: موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث، سازمان چاپ و نشر، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری : ۱۸۳ ص.

فروست : درس نوشتار ۴۵.

متون آموزشی مرکز آموزش الکترونیکی.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۲۰۷-۱۱۲-۷

وضعیت فهرست نویسی : فبا

یادداشت : کتابنامه: ص. [۱۷۷]-۱۸۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.

عنوان دیگر : احادیث صوم در آینه فقهات.

موضوع : روزه (اسلام)

Fasting -- Religious aspects -- Islam

موضوع : روزه (اسلام) -- احادیث

Fasting -- Religious aspects -- Islam -- Hadiths

موضوع : فقه جعفری -- قرن ۱۴

Islamic law, Ja'fari -- 20th century*

شناسه افزوده : موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث

شناسه افزوده : دانشگاه قرآن و حدیث، مرکز آموزش الکترونیکی

فقه الحدیث کاربردی احادیث صوم در آینه فقهات

دکتر علی راد

دانشیار پردیس فارابی دانشگاه تهران

ارزیاب : حجت الاسلام عبدالهادی مسعودی صفحه آرا: مهدی خوش رفتار اکرم طراح جلد: حسن فرزنانگان

ناشر: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث • چاپ: اول / ۱۳۹۹ • چاپخانه: مؤسسه بوستان کتاب

شمارگان: ۲۰۰ • شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۰۷-۱۱۲-۷

محل پخش

دفتر مرکزی: قم، میدان شهدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵ تلفن: ۰۲۵ ۳۷۷۴۰۵۲۳

فکس: ۰۲۵ ۳۷۷۴۰۵۷۱ / ص. پ ۴۴۶۸ / ۳۷۱۸۵

نمایشگاه دائمی علوم حدیث (قم، خیابان معلم) مجتمع ناشران، طبقه همکف پلاک ۲۹ تلفن: ۰۲۵ ۳۷۷۴۰۵۴۵

شهری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) صحن کاشانی تلفن: ۵۵۹۵۲۸۶۲

<http://darolhadith.ir>

کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

۳/۱/۳۸

فهرست مطالب

درس اول: آشنایی با جایگاه و آثار روزه در اسلام

۱۵	درآمدی بر فقه الحدیث (۳)
۱۶	روش درس
۱۶	پیش‌نیازها
۱۶	سیر اجمالی مباحث
۱۷	چند تذکر
۱۷	معناشناسی صوم در لغت و اصطلاح
۱۷	صوم در لغت
۱۷	الف - ترک و امساک
۱۸	ب - ایستایی از حرکت
۱۸	صوم در اصطلاح فقه
۱۹	ارکان سه‌گانه تعریف صوم
۲۰	روزه در آیین اسلام و ادیان توحیدی
۲۰	روزه در آیین یهود و مسیح
۲۲	تشریع روزه در قرآن
۲۳	تقوا؛ حکمت قرآنی تشریع روزه
۲۴	جایگاه روزه در آینه روایات
۲۷	آثار جسمی، روانی و اجتماعی روزه
۲۷	سلامتی جسم
۲۹	روزه و بازدارندگی از گناه
۳۰	روزه و تقویت صبر
۳۱	روزه و قناعت
۳۱	روزه و همدردی با فقیران
۳۲	نظم و انضباط

درس دوم: آشنایی با برخی از احکام ماه مبارک رمضان

۳۵	احکام ماه مبارک رمضان
۳۵	مفهوم و نمونه
۳۶	وجوب قرآنی - روایی روزه ماه رمضان
۳۶	معناشناسی «فرض» و «وجوب»
۳۷	سنخ‌شناسی حکم روزه، در آینه روایات
۳۸	ساختارشناسی بیانی وجوب روزه در روایات
۳۸	کلیدواژه
۳۸	الف - فرض
۳۹	ب - واجب
۳۹	ج - امر
۳۹	د - کلف
۳۹	اسلوب بیانی
۴۰	پرسشی - تکلیفی
۴۰	رؤیت هلال
۴۱	معیارهای روایی تشخیص آغاز و پایان ماه رمضان
۴۱	تواتر معنوی روایات رؤیت هلال
۴۲	تقدم رتبه‌ای معیار رؤیت بر عدد
۴۲	بیست و نه روز بودن ماه رمضان
۴۳	نکات هفت‌گانه فقه الحديثی روایت امام صادق (ع)

درس سوم: آشنایی با آداب روزه‌داری در اسلام (۱)

۴۶	آداب روزه‌داری
۴۶	مفهوم‌شناسی آداب روزه‌داری و انواع آن
۴۷	کارکرد و حکم
۴۷	کتمان روزه
۴۸	نکات فقه الحديثی روایات کتمان
۴۸	الف - احتمال تصحیف یا تنوع
۴۸	ب - خروج موضوعی روزه واجب از شمول روایات کتمان
۴۹	ج - جایز نبودن پنهان کردن حالت روزه در صورت پرسش
۵۱	سحری خوردن
۵۱	معناشناسی سحور و تسحر

۵۲	 ساختارشناسی استحباب سحری خوردن در روایات
۵۲	 الف - امر
۵۲	 ب - نهی
۵۲	 ج - گزاره‌های تلویحی - ترغیبی
۵۳	 سحری خوردن در روزه مستحبی
۵۴	 غذای سحری سفارش شده در روایات
۵۵	 خوابیدن
۵۵	 سفارش تلویحی به خواب در حال روزه
۵۶	 راز سفارش به خواب روزه‌دار
۵۶	 استحباب تبعی خواب روزه‌دار
۵۶	 ساختارشناسی استحباب خواب روزه‌دار
۵۷	 الف - امر
۵۷	 ب - مفهوم وصف
۵۷	 ج - گزاره‌های تلویحی - ترغیبی

درس چهارم: آشنایی با آداب روزه‌داری در اسلام (۲)

۵۹	 افطاری دادن
۵۹	 تبیین اخلاقی و آثار معنوی افطاری دادن
۶۱	 ملاک افطاری دادن
۶۳	 ساختارشناسی استحباب افطاری دادن
۶۳	 سیره عملی معصوم
۶۳	 گزاره‌های تلویحی - ترغیبی
۶۳	 سیره متشرعه
۶۴	 کارکردهای اجتماعی افطاری دادن
۶۴	 دعا هنگام افطار
۶۴	 ساختارشناسی استحباب دعا هنگام افطار
۶۴	 سیره
۶۵	 امر
۶۵	 آداب باطنی روزه
۶۵	 ساخت ظاهری و باطنی روزه
۶۶	 هدف‌شناسی آداب باطنی
۶۶	 جایگاه و گستره آداب باطنی روزه
۶۷	 انواع آداب باطنی روزه

درس پنجم: آشنایی با آداب مفطرات صوم (۱)

۷۰	طرح بحث
۷۱	کارکرد
۷۲	اصطلاح شناسی
۷۲	معناشناسی ترکیب مفطرات صوم
۷۲	مُفْطِر
۷۳	صوم
۷۳	تحلیل محتوایی مفطرات صوم
۷۴	گونه شناسی مفطرات صوم
۷۴	شروط عامه تحقق مفطرات
۷۵	عنصر روانی
۷۵	عنصر مادی
۷۵	معناشناسی ساختار نهی در روایات مفطرات صوم

درس ششم: آشنایی با مفطرات روزه (۲)

۷۸	مفطر اول و دوم: خوردن و آشامیدن
۷۸	اشاره
۷۹	روایات
۸۰	معناشناخت
۸۰	ساختارشناسی دلالت تحریمی روایات
۸۰	الف - کلید واژه
۸۱	ب - مفهوم مخالف
۸۱	نکات فقه الحدیثی روایات
۸۳	مفطر سوم: سر فرو بردن در آب
۸۳	اشاره
۸۴	روایات
۸۵	معناشناخت
۸۵	رَمَسٌ وَ غَمَسٌ
۸۵	رأس
۸۵	الماء
۸۶	ساختارشناسی دلالت روایات
۸۶	الف - نهی
۸۶	نکات فقه الحدیثی روایات

درس هفتم: آشنایی با مفطرات روزه (۳)

۸۸	دروغ بستن به خدا، پیامبر و امامان
۸۸	روایات
۹۰	معناشناخت
۹۰	کذب
۹۱	معیار کذب در روایات: عدم صدور سخن
۹۱	کارکرد بازدارندگی
۹۲	روشهای تشخیص
۹۲	خدا، رسول و ائمه
۹۲	ساختارشناسی حکمی
۹۲	کلیدواژه
۹۳	اشتراک حکم
۹۳	نکات فقه الحدیثی روایات
۹۵	احکام فرعی مسئله
۹۵	آرای فقیهان در مسئله

درس هشتم: آشنایی با مفطرات روزه (۳)

۹۸	اشتراک و اختلاف نظر فقیهان در حکم کذب در حال روزه
۹۹	پیشینه تاریخی مسئله و خاستگاه اختلاف فقیهان
۹۹	آرای سه‌گانه در مسئله انتساب دروغ
۹۹	قول اول: فساد روزه و وجوب قضا و کفاره
۱۰۰	الف - روایات
۱۰۰	ب - اجماع
۱۰۰	قول دوم: صحت روزه
۱۰۱	ادله اثباتی
۱۰۱	الف - اصل صحت
۱۰۱	ب - مفهوم حصر
۱۰۲	ادله نقضی
۱۰۲	الف - ضعف سندی اخبار مسئله انتساب دروغ
۱۰۲	ب - تعارض اخبار با اصل صحت و مفهوم حصر
۱۰۲	ج - مخالفت اخبار با اجماع فقها
۱۰۳	نقد ادله قول دوم

۱۰۴	قول سوم: احتیاط واجب
۱۰۴	محقق بحرانی
۱۰۵	شیخ انصاری
۱۰۶	دیدگاه برخی فقیهان متأخر
۱۰۶	شیخ حر عاملی
۱۰۶	امام خمینی

درس نهم: آشنایی با مفطرات روزه (۴)

۱۰۸	رفتارهای جنسی در حال روزه (۱)
۱۰۸	مفطر پنجم: آمیزش جنسی
۱۰۹	گزارش روایات
۱۱۰	معناشناخت واژگان کلیدی
۱۱۱	ساختارشناسی حکمی
۱۱۱	الف - کلیدواژه
۱۱۱	حد و اجتناب
۱۱۱	کفاره
۱۱۲	ب - مفهوم مخالف
۱۱۲	تبیین شکل منطقی روایت
۱۱۲	ج - اشتراک حکم
۱۱۳	نکات فقه الحدیثی روایات

درس دهم: آشنایی با مفطرات روزه (۵)

۱۱۵	رفتارهای جنسی در حال روزه (۲)
۱۱۶	مفطر ششم: خارج شدن منی
۱۱۶	اشاره
۱۱۶	روایات
۱۱۸	معناشناخت
۱۱۸	واژگان
۱۱۸	عَبَث
۱۱۹	لَعَب
۱۱۹	لَزَق
۱۱۹	ساختارشناسی حکمی

۱۱۹.....	الف - کلیدواژه.....
۱۲۰.....	ب - اشتراک حکم.....
۱۲۱.....	نکات فقه الحدیثی.....

درس یازدهم: رفتارهای مکروه در حال روزه (۱)

۱۲۳.....	حکمت و هدف.....
۱۲۴.....	اقسام رفتارهای مکروه.....
۱۲۴.....	دسته نخست: رفتارهای کاهنده سختی روزه.....
۱۲۴.....	پوشیدن لباس خیس.....
۱۲۵.....	فقه الحدیث.....
۱۲۵.....	دسته دوم: رفتارهای احتیاطی - حریمی.....
۱۲۵.....	دندان کشیدن.....
۱۲۵.....	فقه الحدیث.....
۱۲۶.....	مسواک زدن با چوب تر.....
۱۲۷.....	استنشاق و مضمضه زیاد آب بدون جهت.....
۱۲۷.....	فقه الحدیث.....
۱۲۷.....	سُغوط.....
۱۲۸.....	دسته سوم: رفتارهای گفتاری - بیانی.....
۱۲۸.....	سرودن و خواندن شعر.....
۱۲۸.....	فقه الحدیث.....
۱۲۹.....	سوگند خوردن.....
۱۲۹.....	جدال و نزاع لفظی.....
۱۲۹.....	ساختار حکمی کراهت در روایات.....
۱۳۰.....	فعل نهی.....
۱۳۰.....	الفاظ صریح در کراهت.....
۱۳۰.....	تذکر.....

درس دوازدهم: رفتارهای مکروه در حال روزه (۲)

۱۳۳.....	رفتارهای جنسی تحریک آمیز.....
۱۳۴.....	روایات.....
۱۳۴.....	دسته نخست.....
۱۳۵.....	دسته دوم.....

۱۳۶	واژگان کلیدی
۱۳۶	ساختارشناسی حکمی
۱۳۶	فعل نهی
۱۳۷	لای نهی
۱۳۷	فعل امر
۱۳۷	واژگان صریح در کراهت
۱۳۷	نکات فقه الحديثی
۱۳۸	آشنایی با آرای فقیهان
۱۳۸	دیدگاه فقیهان شیعی
۱۳۸	الف - کراهت مطلق
۱۳۸	ب - کراهت در صورت احتمال خروج منی
۱۳۹	دیدگاه ابن عربی
۱۳۹	رفتارهای تضعیف کننده بدن
۱۴۰	حمام کردن
۱۴۰	نکات فقه الحديثی

درس سیزدهم: حجامت در آینه سنت و فقهت

۱۴۳	حجامت در آینه سنت و فقهت
۱۴۳	روایات
۱۴۴	تذکر
۱۴۵	واژگان کلیدی
۱۴۵	ساختارشناسی حکمی
۱۴۵	الف - جواز حجامت
۱۴۵	کلیدواژه
۱۴۵	سیره پیامبر و سیره معصومان
۱۴۶	ب - کراهت حجامت
۱۴۶	کلیدواژه
۱۴۶	صیغه نهی
۱۴۶	مفهوم استثنا
۱۴۶	مفهوم مخالف
۱۴۷	ج - حرمت حجامت
۱۴۷	کلیدواژه
۱۴۷	نکات فقه الحديثی

۱۴۷	آشنایی با آرای فقیهان
۱۴۷	دیدگاه فقیهان شیعی
۱۴۷	محقق حلی
۱۴۸	علامه حلی
۱۴۸	محقق خوانساری
۱۴۹	تعامل فقیهان شیعی با روایت «أفطر الحاجم والمحجوم»
۱۴۹	الف - احتمالات صدوق
۱۵۰	ب - محقق حلی و خوانساری و نقد روایت «أفطر الحاجم والمحجوم»
۱۵۱	دیدگاه فقیهان اهل سنت
۱۵۲	دیدگاه مناوی
۱۵۲	دیدگاه شافعی

درس چهاردهم: آشنایی با کفارات صوم

۱۵۵	معناشناخت کفاره
۱۵۵	کفاره در لغت
۱۵۶	کفاره در اصطلاح
۱۵۷	کفاره صوم
۱۵۸	الف - اقسام کفاره صوم
۱۵۸	۱. کفاره تخییری
۱۵۸	۲. کفاره تعیننی
۱۵۹	۳. کفاره جمع
۱۵۹	ب - کفاره ابطال عمدی با حلال و حرام
۱۵۹	۱. ابطال عمدی روزه رمضان
۱۶۰	نکات فقه الحدیثی
۱۶۱	۲. کفاره افطار با حرام
۱۶۲	نکات فقه الحدیثی
۱۶۲	شرایط عمومی کفارات صوم
۱۶۲	الف - از روی علم و عمد
۱۶۳	ب - عدم اکراه
۱۶۴	ج - توان مالی و جسمی مکلف

درس پانزدهم: آشنایی با روزه‌های مستحبی

۱۶۶	روزه‌های واجب
-----	---------------

۱۶۷.....	روزه‌های حرام.....
۱۶۷.....	روزه‌های مکروه.....
۱۶۸.....	روزه‌های مستحبی.....
۱۶۸.....	روایات.....
۱۷۰.....	روز عرفه.....
۱۷۱.....	نکات فقه الحديثی.....
۱۷۲.....	روز جمعه.....
۱۷۲.....	روز غدیر.....
۱۷۴.....	ایام البیض.....
۱۷۵.....	سه روز آخر شعبان.....
۱۷۵.....	نکات فقه الحديثی.....
۱۷۷.....	فهرست منابع و مآخذ.....
۱۸۲.....	آثار منتشر شده دانشگاه قرآن و حدیث.....